

2016-09-23

Till

Barn- och utbildningsnämnden.

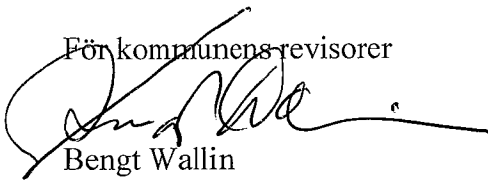
Revisionsrapport

Revisorerna i Sölvesborgs kommun har givit PwC i uppdrag att granska barn- och utbildningsnämndens skolskjutshantering.

Resultatet av granskningen redovisas i bifogad revisionsrapport. Revisorerna bedömer att barn- och utbildningsnämnden delvis har en ändamålsenlig och tillräcklig intern kontroll avseende kommunens skolskjutshantering. Revisorerna grundar bland annat sin bedömning på att nämnden saknar fastställda och dokumenterade rutiner för planering, handläggning och uppföljning av skolskjutshantering. Vidare anser revisorerna att det är en brist att det inte genomförs några systematiska och dokumenterade uppföljningar av efterlevnaden av skolskjutsreglementet samt avtalet med skolskjutsentreprenören. Samtidigt gör revisorerna bedömningen att det finns ett ändamålsenligt och fastställt skolskjutsreglemente, att det ställs säkerhets- och kvalitetskrav på skolskjutsentreprenören vid upphandling samt att skolskjutsorganisationen genomför en omfattande kartläggning av samtliga elevers rätt till skolskjuts. Kartläggningen medför bland annat att organisationen har god kontroll på hur många elever som troligtvis kommer behöva skolskjuts för flera år framöver.

Vi emotser nämndens svar senast under 15 december 2016 med uppgifter om vidtagna eller planerade åtgärder avseende de bedömningar som återfinns i rapporten.

För kommunens revisorer

Bengt Wallin
Ordförande

För kännedom:
Kommunfullmäktige

Revisionsrapport

Granskning av barn- och utbildningsnämndens skolskjutshantering

Sölvesborgs kommun

Viktor Prytz
Sandra Marcusson

September 2016

pwc

Innehåll

1.	Inledning.....	2
1.1.	Bakgrund.....	3
1.2.	Syfte och revisionsfråga.....	3
1.3.	Revisionskriterier	3
1.4.	Kontrollmål	3
1.5.	Metod.....	4
2.	Iakttagelser och bedömningar.....	5
2.1.	Skolskjutsorganisationen och dess omfattning.....	5
2.1.1.	Iakttagelser.....	5
2.1.2.	Bedömning	6
2.2.	Det finns fastställda och ändamålsenliga riktlinjer/rutiner avseende kommunens skolskjutshantering	6
2.2.1.	Iakttagelser.....	6
2.2.2.	Bedömning	8
2.3.	Det finns en tydlig ansvarsfördelning och ändamålsenliga dokumenterade riktlinjer/rutiner avseende handläggningen av ärenden inom skolskjuts.....	8
2.3.1.	Iakttagelser.....	8
2.3.2.	Bedömning	9
2.4.	Det finns en ändamålsenlig analys och planering av kommunens skolskjuts9	
2.4.1.	Iakttagelser.....	9
2.4.2.	Bedömning	10
2.5.	I samband med upphandling av fordon, eller företag som kör skolskjuts, ställs krav på kvalitets- och säkerhetsaspekter.....	10
2.5.1.	Iakttagelser.....	10
2.5.2.	Bedömning	11
2.6.	Barn- och utbildningsnämnden följer regelbundet upp skolskjutsorganisationens omfattning, ekonomi, kvalitet och efterlevnad av gällande riktlinjer/rutiner	12
2.6.1.	Iakttagelser.....	12
2.6.2.	Bedömning	12
3.	Revisionell bedömning.....	13
3.1.	Rekommendationer.....	15

Sammanfattning

De förtroendevalda revisorerna i Sölvesborgs kommun har gett PwC i uppdrag att granska huruvida barn- och utbildningsnämnden har en ändamålsenlig och tillräcklig intern kontroll vad gäller skolskjutshantering i kommunen. Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervju. Intervju har genomförts med skolskjutshandläggaren. Dokument som har granskats är bland annat skolskjutsreglementet och skallkraven i upphandlingsunderlaget.

Granskningen visar bland annat nämnden saknar fastställda och dokumenterade rutiner för planering, handläggning och uppföljning av skolskjutshantering.

Vi gör följande bedömning:

- Vi bedömer att barn- och utbildningsnämnden delvis har en ändamålsenlig och tillräcklig intern kontroll avseende kommunens skolskjutshantering.

För en mer detaljerad bild av den revisionella bedömningen och våra bedömningar av granskningens kontrollmål, se avsnitt 3. *Revisionell bedömning*.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Elever i grundskolor, grundsärskolor och gymnasiesärskolor med offentlig huvudman har enligt skollagen rätt till kostnadsfri skolskjuts (10 kap. 32, 33, 40 §§, 11 kap. 31, 32, 39 §§ samt 19 kap. 20, 21, 28 §§ SL).

I skollagen står det att kommunen är skyldig att anordna kostnadsfri skolskjuts om sådan behövs. Med anledning av detta måste en prövning av förutsättningar för den enskilda eleven göras inför ett beslut om skolskjuts. Det kan handla om att pröva färdvägens längd, trafikförhållandena, en funktionsnedsättning hos eleven eller någon annan särskild omständighet. Alla dessa förutsättningar ska prövas individuellt. Rätten till skolskjuts gäller för elever i grundskolor, grundsärskolor och gymnasiesärskolor med offentlig huvudman om eleven går i den skola kommunen placerat dem i. Kommunen kan ibland vara skyldig att anordna skolskjuts för elever som går i fristående skolor eller i en annan kommunal skola än den som kommunen skulle ha placerat dem i.

Revisorerna har utifrån en bedömning av väsentlighet och risk beslutat att ge PwC i uppdrag att granska kommunens skolskjutshantering.

1.2. Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att kontrollera huruvida barn- och utbildningsnämnden har en ändamålsenlig och tillräcklig intern kontroll vad gäller skolskjutshantering i kommunen. Revisionsfrågan som ska besvaras är:

- Har barn- och utbildningsnämnden en ändamålsenlig och tillräcklig intern kontroll avseende kommunens skolskjutshantering?

1.3. Revisionskriterier

Iakttagelserna bedöms gentemot följande revisionskriterier:

- Skollagen (2010:800)
- Skolskjutsförordningen (1970:340)
- Trafikverkets föreskrifter om skolskjutsning (1988:17)
- Förvaltningslagen (1986:223)

1.4. Kontrollmål

För att kunna besvara den övergripande revisionsfrågan kommer följande kontrollmål att beaktas:

- Skolskjutsorganisationen och dess omfattning

- Det finns fastställda och ändamålsenliga riktlinjer/rutiner avseende kommunens skolskjutshantering
- Det finns en tydlig ansvarsfördelning och ändamålsenliga dokumenterade riktlinjer/rutiner avseende handläggningen av ärenden inom skolskjuts
- Det finns en ändamålsenlig analys och planering av kommunens skolskjuts
- I samband med upphandling av fordon, eller företag som kör skolskjuts, ställs krav på kvalitets- och säkerhetsaspekter
- Barn- och utbildningsnämnden följer regelbundet upp skolskjutsorganisationens omfattning, ekonomi, kvalitet och efterlevnad av gällande riktlinjer/rutiner

1.5. Metod

Granskningen har genomförts genom intervjuer och dokumentstudier. Intervju har genomförts med den tjänstemän som ansvarar för och arbetar med kommunens skolskjuts. Dokument som har granskats är bland annat skolskjutsreglementet, en informationsfolder om skolskjuts i Sölvesborgs kommun för läsåret 2016/2017, barn- och utbildningsnämndens delegationsordning, en lista över farliga skolvägar i Sölvesborgs kommun samt en kopia av den besvärshänvisning som används vid nekande beslut i handläggningen av skolskjuts.

Granskningen avgränsas till barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde. Granskningen omfattar med anledning av detta inte skolskjuts för eleverna i gymnasiet.

Rapporten har sakgranskats av skolskjutshandläggaren.

2. *Iakttagelser och bedömningar*

2.1. *Skolskjutsorganisationen och dess omfattning*

2.1.1. *Iakttagelser*

Barn- och utbildningsnämnden är den nämnd som ansvarar för kommunens skolskjuts. Skolskjutsorganisationen, och de personer som arbetar med skolskjuts, återfinns inom utbildningsförvaltningen. Skolskjutsorganisationen består av en handläggare som såväl planerar, handlägger och följer upp kommunens skolskjutshantering.

Skolskjutshandläggaren har en nära dialog med skoladministratörer, rektorer samt skolskjutsentreprenören vad gäller planering och utfärdande av skolskjuts. Barn- och utbildningsnämnden har upphandlat en entreprenör som verkställer/utför skolskjutsen. Vid granskningens genomförande är det Sölvesborgs taxi som innehar avtalet och som därmed verkställer nämndens skolskjuts.

Sölvesborgs kommun erbjuder skolskjuts till elever i förskoleklass, grundskola och särskola som uppfyller kraven i fråga om avstånd, trafikförhållanden, funktionshinder eller eventuellt annan särskild omständighet (se *avsnitt 2.2* för mer detaljerad information om grundförutsättningarna). Sölvesborgs kommun erbjuder därutöver vinterskolskjuts under perioden november till och med mars månad, eller delar av den tiden, till elever som enligt grundförutsättningarna inte är berättigade till.

Under läsåret 2015/2016 har antal skolskjutsberättigade elever uppgått till 504 stycken elever. Samtliga elever har åkt med Sölvesborgs taxi och Blekingetrafiken.

<i>Skola</i>	<i>Antal elever</i>
Bokelundsskolan	53
Falviks skola	0
Havelidens skola	71
Hjortakroksskolan	31
Högtofta skola	66
Hörviks skola	21
Mjällby skola	186
Möllebackaskolan	17
Norje skola	56
Björnlyckan	3

Utöver dessa elever tillkommer även ett antal elever som åker skolskjuts på grund av växelvis boende, förberedelseklasser, ämnesresor, modersmål och vinterskolskjuts m.m. I tabellen nedan redovisas antal elever under läsåret 2015/2016 som har beviljats skolskjuts för särskilda resor.

<i>Skolskjuts för särskilda resor</i>	<i>Antal elever</i>
Växelviss boende	55
Förberedelseklasser	60
Ämnesresor	233
Modersmålsresor	22
Vinterskolskjuts	56
Medicinsk skolskjuts	3
Övriga skolskjutsar	4

Skolskjutshandläggaren ingår i ett skolskjutsnätverk mellan Bromölla, Karlshamn, Ronneby, Sölvesborg, Tingsryd och Lessebo kommuner. Skolskjutshandläggarna inom skolskjutsnätverket träffas cirka två gånger per termin. Skolskjutsnätverket framhålls utgöra ett viktigt forum för utveckling och kollegialt stöd till skolskjutshandläggaren. I nätverket diskuteras bland annat aktuella domslut och frågor/ärenden som uppkommer och skolskjutshandläggarna vill ha stöd eller hjälp med. Skolskjutsnätverket strävar efter att försöka uppnå en samsyn och implementera ett liknande arbetssätt i samtliga kommuner. Detta för att bland annat överbygga skillnader i handläggning av skolskjuts när elever rör sig mellan skolor och hem över kommungränserna.

2.1.2. Bedömning

Vi konstaterar att det finns en relativt tydlig organisation för skolskjutshantering. Vi grundar vår bedömning på att skolskjutsorganisationen består av en skolskjutshandläggare och att denne ansvarar för såväl planering, handläggning och uppföljning av kommunens skolskjuts. Vi ser positivt på att skolskjutshandläggaren ingår i ett skolskjutsnätverk samt har ett nära samarbete med såväl entreprenören, rektor och skoladministratörer.

2.2. Det finns fastställda och ändamålsenliga riktlinjer/rutiner avseende kommunens skolskjutshantering

2.2.1. Iakttagelser

Barn- och utbildningsnämnden har antagit ett reglemente för skolskjuts i Sölvesborgs kommun. Senaste revideringen av skolskjutsreglementet genomfördes den 25 januari år 2012. Av skolskjutsreglementet framgår att elever i förskoleklass, grundskola och särskola som uppfyller kraven i fråga om avstånd, trafikförhållanden, funktionshinder eller någon annan särskild omständighet, är berättigade till skolskjuts. I reglementet anges definitionerna av grundförutsättningarna:

- **Avstånd** - Eleverna är berättigade till skolskjuts om avståndet överstiger nedanstående. Avståndet mäts digitalt och kortaste väg från hemmet till skolans hållplats räknas.

Förskoleklass	Längre än 2 km mellan hemmet och skolan
Årskurs 1-3	Längre än 3 km mellan hemmet och skolan
Årskurs 4-6	Längre än 4 km mellan hemmet och skolan
Årskurs 7-9	Längre än 5 km mellan hemmet och skolan

Undantag från ovanstående är att när en elev i årskurs 6 går i en sammanhållen 6-9 skola blir avståndsbestämmelserna för denne elev samma som för årskurs 7-9.

- **Trafikförhållanden** - Vid bedömning av trafiksäkerheten på elevernas skolväg tas hänsyn till trafikmängd, hastighet, vägens bredd och beskaffenhet, gatubelysning, vinterväghållning med mera.
- **Funktionshinder och sjukdom** - Den elev, som behöver skolskjuts på grund av funktionshinder eller sjukdom, kan bli beviljad sådan. Av intervjuerna framhålls att skolskjutshandläggaren behöver en formell ansökan på en särskild blankett samt ett intyg från rektor eller kurator för att kunna handlägga ett sådant ärende.
- **Växelvis boende** - Med växelvis boende menas att eleven bor 40 %, 50 % eller 60 % hos vardera vårdnadshavare. Skolskjutsorganisationen ombesörjer inte bytet mellan boendeadresserna. En ansökan om växelvis boende görs på en särskild blankett.
- **Vinterskolskjuts** - Skolskjuts kan beviljas under perioden november till och med mars månader, eller del av tiden, för elever som enligt grundförutsättningarna inte är berättigade till det. Hänsyn tas då till trafikförhållanden som kan uppstå under denna del av året i form av ytterligare smalare vägar, sämre ljus- och siktförhållanden, sämre väglag m.m. Vinterskolskjuts kan antingen erbjudas genom att elev hes skjuts under den aktuella tidsrymden via befintlig skolskjutstur, via extra insatt rutt och/eller via befintlig linjelagd tur.

Ovan nämnda grundförutsättningar och gränsvärden anges vara relativt överensstämmande som de grundförutsättningar och gränsvärden som grannkommunerna har.

I skolskjutsreglementet anges även de generella regler som gäller vid skolskjuts. Exempelvis att alla elever ska sitta bältade i skolskjutsen och att eventuell skadegörelse ersätts av vårdnadshavaren. Därutöver anges också vilken trafiksäkerhet och miljö som ska råda i skolskjutsen, såsom att alla fordon ska vara utrustade med alkolås och att genomgång av trafiksäkerhets- och ordningsregler ska genomföras med eleverna. I reglementet finns även en krisplan angiven för hur en eventuell kris eller olycka ska hanteras. Busskortshanteringen och möjligheten att överklaga beslut finns också angivet i reglementet.

I skolskjutsreglementet finns en dokumenterad ansvarsfördelning vid kommunal skolskjuts. Av reglementet framgår vem som ansvarar för:

- **Vägen mellan hemmet och påstignings- och avstigningsplatsen** - Det är föräldrarna som ansvarar för eleven från hemmet och till/från påstignings/avstigningsplatsen.
- **På påstignings- och avstigningsplatsen** - Föräldrarna har ansvaret för eleven till det att eleven sitter i fordonet och omvänt.
- **Under färden i fordonet (upphandlad trafik)** - Entreprenören har ansvaret för eleverna under färden från det att de satt sig i fordonet tills de är framme vid skolans hållplats/hemmets avstigningsplats.
- **På hållplatsen vid skolan** - Skolan har ansvaret för eleverna från det att de stigit av fordonet vid skolan samt under hela skoldagen tills de sitter i fordonet för hemresa.

Utöver barn- och utbildningsnämndens skolskjutsreglemente finns också en informationsfolder benämnd "Skolskjuts i Sölvesborgs kommun – Regler för Sölvesborgs kommuns verksamhet med skolskjuts inom förskoleklass, grundskola och grundsärskola" som i stora delar bygger på reglementets innehåll. Denna folder tas fram som en information till vårdnadshavare och elever. Foldern delas ut till samtliga skolor och till entreprenören som kör skolskjutsen.

Barn- och utbildningsförvaltningen har dokumenterat vilka "farliga vägar" som finns inom kommunen på de olika sträckorna där skolskjutsen går. I listan finns även en kommentar som beskriver varför vägen bedöms som farlig och i vilka upptagningsområden som påverkas av dessa vägar.

2.2.2. Bedömning

Vi bedömer att nämnden delvis har fastställda och ändamålsenliga rutiner för kommunens skolskjutshantering. Vi grundar vår bedömning på att nämnden har fastställt ett skolskjutsreglemente som på ett tydligt sätt anger grundförutsättningarna (principerna) för att bli beviljad skolskjuts, ansvarsfördelning mellan skola, entreprenör och föräldrar samt vilka kvalitets- och säkerhetsaspekter som gäller inom skolskjutsorganisationen. Vi gör däremot bedömningen att nämnden saknar dokumenterade och fastställda rutiner för en systematisk uppföljning av efterlevnaden av skolskjutsreglementets alla delar.

2.3. Det finns en tydlig ansvarsfördelning och ändamålsenliga dokumenterade riktlinjer/rutiner avseende handläggningen av ärenden inom skolskjuts

2.3.1. Iakttagelser

Det finns få dokumenterade riktlinjer/rutiner som tydliggör hur handlägningsprocessen fungerar. I barn- och utbildningsnämndens delegationsordning finns det angett att skolskjutshandläggaren har delegation på att fatta beslut i ärenden om skolskjutsar som rör enskilda elever (utöver det som anges i riktlinjerna). Skolskjutshandläggaren har också delegation på att fatta beslut i ärende om medicinsk förskole- eller skolskjuts för

barn i behov av särskilt stöd. Utöver detta finns två blanketter i vilka enskilda elever och dess målsmän kan ansöka om skolskjuts och skolskjuts för växelvis boende. Barn- och utbildningsnämnden har en färdig mall för besvärshänvisning som bifogas till de nekande beslut som fattas.

I Sölvesborgs kommun behöver eleverna generellt sett inte ansöka om skolskjuts för att bli erbjuden detta. Detta på grund av att skolskjutshandläggaren kartlägger samtliga elevers boende och skolgång redan när de börjar i förskoleklass. I barn- och utbildningsnämndens elev- och betygssystem Extens dokumenterar skolskjutshandläggaren huruvida eleven är beviljad skolskjuts eller inte, samt på vilken grund eleven har rätt till skolskjuts (om det är på grund av avstånd, växelvis boende, farlig väg eller liknande). Skolskjutshandläggaren följer årligen upp elever som börjar i förskoleklass, årskurs 1, årskurs 4 samt årskurs 7 (då avståndskriterierna ändras vid dessa brytpunkter). Skolskjutshandläggaren genomför denna kartläggning under vårterminen innan nästa läsår påbörjas. Därefter har skolskjutshandläggaren möten med skoladministratörerna och entreprenören där de går igenom antal elever som är berättigade till skolskjuts, busskortshantering med mera. Ett beviljande om skolskjuts skickas inte ut till respektive hushåll. Det är respektive klasslärare som förser eleverna med denna information. Med anledning av detta finns en tradition av att inga elever nekas skolskjuts första skoldagen om dessa skulle gå på skolskjutsen.

Cirka 14 dagar innan skolstart publiceras information om skolskjutstiderna, samt information om vilka hållplatser som finns, på kommunens hemsida.

Elever som inte erbjuds skolskjuts direkt efter kartläggningen kan ansöka om skolskjuts på ansökningsblanketten som finns framtagen. Om målsmän hör av sig och frågar varför deras barn inte har fått skolskjuts ombeds de att skicka in en formell ansökan på en blankett så att förvaltningen kan handlägga detta på ett formellt riktigt sätt. Ansökningsblanketterna finns tillgänglig både på kommunens hemsida och på respektive skola.

Ovan nämnda rutiner och tillvägagångssätt avseende handläggningen av skolskjuts finns inte dokumenterade.

2.3.2. Bedömning

Vi bedömer att det delvis finns ändamålsenliga dokumenterade rutiner avseende handläggningen av skolskjuts. Vi grundar vår bedömning på att det i sin helhet saknas dokumenterade rutiner som beskriver hur en ansökan ska behandlas från det att den inkommit till dess att den enskilde får del av beslutet. Vidare bedömer vi att det inte är ändamålsenligt att den handläggning som görs genom kartläggning och avståndsmätning inte finns dokumenterad. Detta medför att verksamheten är extra sårbar vid exempelvis personalomsättning eller sjukfrånvaro.

2.4. Det finns en ändamålsenlig analys och planering av kommunens skolskjuts

2.4.1. Iakttagelser

Tidigt på vårterminen påbörjar skolskjutshandläggaren planeringen och handläggningen av skolskjutsen inför nästkommande läsår. Som nämndes i avsnittet ovan kartlägger och

dokumenterar skolskjutsadministratören vid detta tillfälle avståndet mellan elevernas hem och skola i förskoleklass, årskurs 1, årskurs 4 och årskurs 7. Avståndet mellan hem och skola mäts digitalt via karttjänster som exempelvis www.eniro.se. Avståndet mellan hem och skola dokumenteras i Extens och därefter görs en notering om eleven är beviljad skolskjuts eller inte sett utifrån de grundförutsättningar som anges i skolskjutsreglementet. Av intervjuerna framhävs att det största arbetet är att lägga in eleverna i förskoleklassen och att genomföra den första mätningen där avståndet mellan hemmet och skolan mäts. Därefter kontrolleras avståndet mellan hemmet och skolan för de elever som börjar i årskurs 1, 4 och 7. I samband med denna kartläggning tar skolskjutshandläggaren hänsyn till vilka vägar som bedöms som "farlig väg" och så vidare. Så snart kartläggningen är klar och skolskjutshandläggaren får tillgång till skolornas scheman och klassindelningar hålls ett planeringsmöte med entreprenören. Utifrån kartläggningen och uppgifter om skolans schematider levererar entreprenören förslag på möjliga lösningar för skolskjutsturer till skolskjutshandläggaren.

Det finns inga dokumenterade rutiner som beskriver hur planeringen av kommunens skolskjuts fungerar.

2.4.2. Bedömning

Vi bedömer att det delvis finns en ändamålsenlig analys och planering av kommunens skolskjuts. Vi grundar bland annat vår bedömning på att förvaltningen har relativt god kontroll över hur många elever som behöver skolskjuts från år till år. Detta på grund av den omfattande kartläggning som skolskjutshandläggaren gör av varje elevs individuella behov av skolskjuts utifrån grundförutsättningarna i reglementet. Vi konstaterar att det saknas dokumenterade rutiner för hur planeringen av skolskjuts genomförs, vilket är en brist. Detta medför att verksamheten är extra sårbar vid exempelvis personalomsättning eller sjukfrånvaro.

Vi rekommenderar nämnden att överväga att övergå till att använda ett geografiskt informationssystem (GIS) vid avståndsmätning för elevens väg till skolan. Vi grundar bland annat vår rekommendation på att kartverktyg som www.eniro.se sällan tar hänsyn till exempelvis cykelvägar vid avståndsmätning. Detta kan med andra ord påverka avståndsmätningen.

2.5. I samband med upphandling av fordon, eller företag som kör skolskjuts, ställs krav på kvalitets- och säkerhetsaspekter

2.5.1. Iakttagelser

Barn- och utbildningsnämnden har under våren år 2016 upphandlat entreprenör för utförande av skolskjuts. I anbudet angavs ett flertal kvalitets- och säkerhetsaspekter som i stora delar bygger på rekommendationerna från Sveriges Kommuner och Landsting. Nedan följer ett urval av kvalitets- och säkerhetsaspekter som angavs som ska-krav i anbudet:

- Anbudsgivaren ska av sina anställda, som kommer i direkt kontakt med barn och ungdomar i samband med utförande av uppdrag som omfattas av denna

upphandling, begära att få ta del av utdrag från belastningsregistret. Kopian ska kunna kontrolleras av kommunen.

- Anbudsgivaren ska säkerställa att tjänstgörande förare inte är påverkade av alkohol eller något annat medel genom internkontroller och oanmälda alkohol- och drogtester.
- Samtliga förare ska senast 6 månader från det att avtalet har trätt ikraft ha genomgått praktisk utbildning i första hjälpen (minimikrav Röda Korsets grundutbildning eller likvärdigt).
- Vid varje läsårsstart ska leverantören tillsammans med skolskjutseleverna gå igenom ordningsregler och genomföra säkerhets- och utrymningsövningar.
- Leverantören ska i samråd med beställaren utarbeta en handlingsplan vid olyckor. Anbudsgivaren ska vid avtalsstart ha rutiner för trafiksäkerhet (trafiksäkerhetsplan).
- Elevernas plats för hämtning och avlämning ska vara samma.
- Alla fordon ska ha säkerhetsbälte (minst tvåpunktsbälten i bussar och trepunktsbälten i personbilar). Föraren ska se till att alla passagerare är bältade i personbilar och bussar.
- Tidigast hämtning av elev före skolstart ska vara 50 minuter. Elev åk F-5 ska tidigast vara på skolan 20 minuter innan skolstart och elever i åk 6-9 tidigast 40 min innan skolstart. Väntetid för skolskjutselev på eftermiddagen ska vara högst 20 minuter enligt ordinarie schemas sluttid för åk F-5 samt högst 50 min för åk 6-9.
- Alla fordon ska vara utrustade med alkolås (enligt SS-EN 50436-2) eller likvärdigt.
- Brandsläckare, första hjälpen-utrustning och skolskjutsskylt med varningslampor.
- Det finns krav om fordonens ålder.
- En säkerhetstillsyn ska ske före körning minst en gång/dygn. Det anges också vilken typ av kontroller som ska genomföras.
- Miljökrav vad gäller drivmedel, bilvårdsprodukter, koldioxidutsläpp med mera.

2.5.2. *Bedömning*

Vi bedömer att barn- och utbildningsnämnden ställer ändamålsenliga krav på kvalitets- och säkerhetsaspekter i samband med upphandling. Vi grundar bland annat vår bedömning på att innehållet i anbudet i senaste upphandlingen i huvudsak innehåller de krav som rekommenderas av Sveriges Kommuner och Landsting.

2.6. Barn- och utbildningsnämnden följer regelbundet upp skolskjutsorganisationens omfattning, ekonomi, kvalitet och efterlevnad av gällande riktlinjer/rutiner

2.6.1. Iakttagelser

Det sker inte någon fastställd systematisk uppföljning av efterlevnaden av skolskjutsreglementet eller skolskjutsentreprenörens efterlevnad av gällande avtal. Skolskjutshandläggaren försöker en gång årligen kontrollera alla fordons besiktningsprotokoll, samla in utdrag ur belastningsregistret på anställda och göra en översiktlig kontroll av fordonens beskaffenhet. Exempelvis kontrollera om det finns skyltar om skolskjuts på fordonen med mera. Detta sker inte enligt en på förhand bestämd kontrollista. Skolskjutshandläggaren har därutöver en pärm på sitt kontor som innehåller en lista över samtliga fordon som används som skolskjuts, en lista över samtliga chaufförer, utdrag ur belastningsregister på samtliga chaufförer och fordonens besiktningsprotokoll. Någon gång om året försöker skolskjutssamordnaren åka några skolskjutsrutter samt kontrollera ett antal på- och avstigningsplatser. Dessa kontroller sker inte enligt en fastställd eller på förhand bestämd systematik Iakttagelserna som görs vid dessa kontroller dokumenteras inte. Resultatet redovisas inte till nämnden.

En gång per år sammanställer skolskjutshandläggaren antal elever som åker skolskjuts, vilken typ av skolskjuts eleverna åker samt hur många elever per respektive skola som åker skolskjuts. Intill sammanställningen dokumenteras även om det har hänt något särskilt under det gångna året. I den senaste sammanställningen angavs det exempelvis att en ny informationsfolder om skolskjuts har utarbetats. Sammanställningen redovisas till nämnden.

2.6.2. Bedömning

Vi bedömer att barn- och utbildningsnämnden inte följer upp skolskjutsorganisationen på ett ändamålsenligt sätt. Vi grundar vår bedömning på att det saknas en fastställd, dokumenterad och systematisk uppföljning av efterlevnaden av skolskjutsreglementet och avtalet med skolskjutsentreprenören. Vi bedömer att det är av vikt att efterlevnaden av skolskjutsreglementet och avtalet med skolskjutsentreprenören följs upp i sin helhet utifrån en fastställd systematik samt att resultatet av uppföljningen dokumenteras och redovisas till nämnden. Vi ser positivt på att skolskjutshandläggaren trots detta genomför vissa uppföljningar, om än inte utifrån någon på förhand fastställt systematik.

3. *Revisionell bedömning*

Har barn- och utbildningsnämnden en ändamålsenlig och tillräcklig intern kontroll avseende kommunens skolskjutshantering?

Vi bedömer att barn- och utbildningsnämnden delvis har en ändamålsenlig och tillräcklig intern kontroll avseende kommunens skolskjutshantering. Vi grundar bland annat vår bedömning på att nämnden saknar fastställda och dokumenterade rutiner för planering, handläggning och uppföljning av skolskjutshantering. Vidare anser vi att det är en brist att det inte genomförs några systematiska och dokumenterade uppföljningar av efterlevnaden av skolskjutsreglementet samt avtalet med skolskjutsentreprenören. Samtidigt gör vi bedömningen att det finns ett ändamålsenligt och fastställt skolskjutsreglemente, att det ställs säkerhets- och kvalitetskrav på skolskjutsentreprenören vid upphandling samt att skolskjutsorganisationen genomför en omfattande kartläggning av samtliga elevers rätt till skolskjuts. Kartläggningen medför bland annat att organisationen har god kontroll på hur många elever som troligtvis kommer behöva skolskjuts för flera år framöver.

I avsnittet nedan utvecklar vi vår bedömning utifrån respektive kontrollmål.

3.1. *Bedömningar mot kontrollmål*

Kontrollmål	Kommentar
Kontrollmål 1	Uppfyllt
Skolskjutsorganisationen och dess omfattning	Vi konstaterar att det finns en relativt tydlig organisation för skolskjutshantering. Vi grundar vår bedömning på att skolskjutsorganisationen består av en skolskjutshandläggare och att denne ansvarar för såväl planering, handläggning och uppföljning av kommunens skolskjuts. Vi ser positivt på att skolskjutshandläggaren ingår i ett skolskjutsnätverk samt har ett nära samarbete med såväl entreprenören, rektor och skoladministratörer.
Kontrollmål 2	Delvis uppfyllt
Det finns fastställda och ändamålsenliga riktlinjer/rutiner avseende kommunens skolskjutshantering	Vi bedömer att nämnden delvis har fastställda och ändamålsenliga rutiner för kommunens skolskjutshantering. Vi grundar vår bedömning på att nämnden har fastställt ett skolskjutsreglemente som på ett tydligt sätt anger grundförutsättningarna (principerna) för att bli beviljad skolskjuts,

ansvarsfördelning mellan skola, entreprenör och föräldrar samt vilka kvalitets- och säkerhetsaspekter som gäller inom skolskjutsorganisationen. Vi gör däremot bedömningen att nämnden saknar dokumenterade och fastställda rutiner för en systematisk uppföljning av efterlevnaden av skolskjutsreglementets alla delar.

Kontrollmål 3

Det finns en tydlig ansvarsfördelning och ändamålsenliga dokumenterade riktlinjer/rutiner avseende handläggningen av ärenden inom skolskjuts

Delvis uppfyllt

Vi bedömer att det delvis finns ändamålsenliga dokumenterade rutiner avseende handläggningen av skolskjuts. Vi grundar vår bedömning på att det i sin helhet saknas dokumenterade rutiner som beskriver hur en ansökan ska behandlas från det att den inkommit till dess att den enskilde får del av beslutet. Vidare bedömer vi att det inte är ändamålsenligt att den handläggning som görs genom kartläggning och avståndsmätning inte finns dokumenterad. Detta medför att verksamheten är extra sårbar vid exempelvis personalomsättning eller sjukfrånvaro.

Kontrollmål 4

Det finns en ändamålsenlig analys och planering av kommunens skolskjuts

Delvis uppfyllt

Vi bedömer att det delvis finns en ändamålsenlig analys och planering av kommunens skolskjuts. Vi grundar bland annat vår bedömning på att förvaltningen har relativt god kontroll över hur många elever som behöver skolskjuts från år till år. Detta på grund av den omfattande kartläggning som skolskjutshandläggaren gör av varje elevs individuella behov av skolskjuts utifrån grundförutsättningarna i reglementet. Vi konstaterar att det saknas dokumenterade rutiner för hur planeringen av skolskjuts genomförs, vilket är en brist. Detta medför att verksamheten är extra sårbar vid exempelvis personalomsättning eller sjukfrånvaro.

Kontrollmål 5

I samband med upphandling av fordon, eller företag som kör skolskjuts, ställs krav på

Uppfyllt.

Vi bedömer att barn- och utbildningsnämnden ställer ändamålsenliga krav på kvalitets- och säkerhetsaspekter i samband med upphandling. Vi grundar bland annat vår

kvalitets- och säkerhetsaspekter	bedömning på att innehållet i anbudet i senaste upphandlingen i huvudsak innehåller de krav som rekommenderas av Sveriges Kommuner och Landsting.
----------------------------------	---

Kontrollmål 6

Barn- och utbildningsnämnden följer regelbundet upp skolskjutsorganisationens omfattning, ekonomi, kvalitet och efterlevnad av gällande riktlinjer/rutiner

Ej uppfyllt.

Vi bedömer att barn- och utbildningsnämnden inte följer upp skolskjutsorganisationen på ett ändamålsenligt sätt. Vi grundar vår bedömning på att det saknas en fastställd, dokumenterad och systematisk uppföljning av efterlevnaden av skolskjutsreglementet och avtalet med skolskjutsentreprenören. Vi bedömer att det är av vikt att efterlevnaden av skolskjutsreglementet och avtalet med skolskjutsentreprenören följs upp i sin helhet utifrån en fastställd systematik samt att resultatet av uppföljningen dokumenteras och redovisas till nämnden. Vi ser positivt på att skolskjutshandläggaren trots detta genomför vissa uppföljningar, om än inte utifrån någon på förhand fastställt systematik.

3.2. Rekommendationer

Nämnden bör säkerställa att det finns heltäckande dokumenterade rutiner för de mest centrala processerna i skolskjutshantering. Vi rekommenderar särskilt att processerna kring planering, handläggning och rutiner för uppföljning av skolskjutshantering dokumenteras.

Nämnden bör säkerställa att det sker en systematisk och dokumenterad uppföljning av efterlevnaden av skolskjutsreglementet och avtalet med skolskjutsentreprenören.

2016-09-23

Anna Hilmarsson

Uppdragsledare

Sandra Marcusson

Projektledare